

Sygn.akt III AUa 471/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Teresa Suchcicka (spr.)

Sędziowie: SA Barbara Orechwa-Zawadzka

SA Bożena Szponar - Jarocka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 grudnia 2017 r. w B.

sprawy z odwołania I. D. oraz T. D.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość emerytury rolniczej

na skutek apelacji I. D. oraz T. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 kwietnia 2017 r. sygn. akt V U 89/17

I. **oddala apelacje,**

II. **zasądza od I. D. oraz T. D. na rzecz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...)**
w B. po 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 471/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 grudnia 2016 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił T. D. prawa do emerytury rolniczej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277) z powodu niezaprzestania działalności rolniczej. Wobec tego, że T. D. na podstawie umowy darowizny przekazał synowi gospodarstwo rolne, organ rentowy decyzją z 20 stycznia 2017 r. przyznał prawo do emerytury rolniczej od 3 stycznia 2017 r. Do ustalenia wysokości świadczenia przyjęto okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1990 r. i od 1 stycznia 1991 r. do 2 stycznia 2017 r. T. D. w odwołaniu od decyzji z dnia 5 grudnia 2016 r. wniósł o uwzględnienie do ustalenia wysokości świadczenia okresu od 18 listopada 1975 r. do 31 grudnia 1982 r., ponieważ wtedy był właścicielem gospodarstwa rolnego.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z 20 stycznia 2017 r. przyznał I. D. prawo do emerytury rolniczej od 3 stycznia 2017 r. Do ustalenia wysokości świadczenia przyjęto okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1990 r. i od 1 stycznia 1991 r. do 2 stycznia 2017 r. I. D. w

odwołaniu od decyzji z 20 stycznia 2017 r. wniosła o uwzględnienie przy ustalaniu wysokości emerytury okresu pracy w gospodarstwie rolnym małżonka od 20 maja 1979 r. do 31 grudnia 1982 r.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, podtrzymując argumentację z uzasadnienia decyzji.

Wyrokiem z 27 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił odwołania (pkt I) i zasądził od I. D. i T. D. na rzecz organu rentowego kwoty po 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II).

W pierwszej kolejności Sąd odwołał się do treści art. 19 ust. 2, art. 20 ust. 1, art. 24 oraz art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 227 ze zm.), po czym wskazał, iż z przytoczonych przepisów wynika, że okres prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia a przed dniem 1 stycznia 1983 r. powoduje zaliczenie powyższego okresu do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 do nabycia prawa do emerytury rolniczej. Nie powoduje natomiast zwiększenia jej wysokości. Następnie Sąd Okręgowy stwierdził, że przepis art. 25 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników wyraźnie wskazuje, że chodzi o opłacanie składki, a nie okres podlegania ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z ustawowymi zwolnieniami.

Dalej Sąd I instancji wskazał, iż obowiązek opłacania przez rolników indywidualnych składek na ubezpieczenie społeczne został wprowadzony ustawą z 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników z dniem 1 lipca 1977 r. Obowiązek ten utrzymały następnie wszystkie późniejsze ustawy dotyczące ubezpieczenia społecznego rolników, rozszerzając go od 1 stycznia 1983 r. na domowników, co wynika z ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin.

W ocenie Sądu, wniosek T. D. o uwzględnienie do ustalenia wysokości świadczenia okresu od 18 listopada 1975 r. do 31 grudnia 1982 r. nie może być uwzględniony, ponieważ okres prowadzenia gospodarstwa rolnego bez podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu - po ukończeniu 16 roku życia, przypadających przed dniem 1 lipca 1977 r., może być doliczony jedynie gdy przypada nie wcześniej niż 25 lat przed spełnieniem warunków nabycia prawa do emerytury rolniczej.

Sąd Okręgowy uznał, że organ rentowy do ustalenia części składkowej słusznie nie przyjął okresu pracy przed 1 lipca 1977 r., bowiem wykracza on poza 25 lat przed spełnieniem warunków do nabycia prawa do emerytury rolniczej. T. D. urodził się (...), a więc – w ocenie Sądu – warunki do emerytury rolniczej spełnił w dniu 21 listopada 2016 r., a zatem 25-letni okres przed tą datą kończy się 21 listopada 1991 r. Ponadto, do ustalenia wysokości emerytury rolniczej w przypadku T. D., Sąd nie uwzględnił okresu prowadzenia gospodarstwa rolnego od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1982 r., a w przypadku I. D. od 20 maja 1979 r. do 31 grudnia 1982 r., ponieważ nie została opłacona składka na Fundusz Emerytalny (...). Zgodnie z zaświadczeniami znajdującymi się w aktach rentowych T. D. i I. D. podlegali ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1983 r. Z kart ewidencyjnych ubezpieczonego wynikało, że przed 1983 r. nie opłacali składek z tytułu ubezpieczenia.

Końcowo Sąd I instancji podniósł, iż w myśl art 52 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art. 116 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na odwołujących spoczywał ciężar dowodu, tj. obowiązek udowodnienia, że składki w spornych okresach zostały uiszczone, jednak nie przedłożyli oni nowej dokumentacji, z której wynikałoby, że składki te zostały uiszczone.

Mając powyższe na uwadze na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt I sentencji wyroku. O kosztach orzeczono zaś na podstawie art. 98 k.p.c. i 99 k.p.c. w zw. § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804).

Apelację od powyższego wyroku wnieśli T. i I. D.. Zaskarżyli wyrok w całości, zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., poprzez dokonanie błędnej i dowolnej oceny dowodów polegającej na wybiórczej ocenie materiału dowodowego, co doprowadziło do uznania, iż do ustalenia wysokości emerytury rolniczej w przypadku T. D. nie można uwzględnić okresu prowadzenia gospodarstwa rolnego od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1982 r., a w przypadku I. D. od 20 maja 1979 do 31 grudnia 1982 r.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 25 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniach społecznych rolników, poprzez błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, iż do lat wskazanych w art. 25 ust. 1 wskazanej powyżej ustawy nie można doliczyć w przypadku T. D. okresu prowadzenia gospodarstwa rolnego od 1 lipca 1977 r. do dnia 31 grudnia 1982 r., a w przypadku I. D. od 20 maja 1979 r. do 31 grudnia 1982 r., gdyż jak stanowi art. 25 ust. 2 pkt 2 niniejszej ustawy „do lat, o których mowa w ust. 1 dolicza się liczbę lat prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym w okresie od dnia 1 lipca 1977 r. do dnia 31 grudnia 1982 r., za który opłacana była składka na Fundusz Emerytalny Rolników”, podczas gdy brak opłaty składek na Fundusz Emerytalny Rolników przez odwołujących się nie wynikał z ich złej woli, a jedynie z faktu, iż skorzystali oni ze zwolnienia ustawowego przewidzianego w art. 40 ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniach emerytalnych oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (przepis art. 40 stanowił, że rolnik, który rozpoczął prowadzenie gospodarstwa rolnego przed ukończeniem 35 lat życia zwolniony jest od obowiązku opłacania składki przez okres pierwszych 5 lat gospodarowania).

Wskazując na powyższe zarzuty odwołujący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje organu rentowego na rzecz odwołujących się, według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie Sądowi I instancji sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje od organu rentowego na rzecz odwołujących się według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu, albowiem prezentowane w niej zarzuty nie znalazły potwierdzenia w materiale sprawy.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Apelacyjny podziela w całości ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, LEX nr 585720).

Prawidłowa wykładnia prawa materialnego wymaga uprzednio poprawnego ustalenia okoliczności faktycznych. Stąd też w pierwszej kolejności należy ocenić zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 i art. 227 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej i dowolnej oceny dowodów polegającej na wybiórczej ocenie materiału dowodowego, co doprowadziło do uznania, iż do ustalenia wysokości emerytury rolniczej w przypadku T. D. nie można uwzględnić okresu prowadzenia gospodarstwa rolnego od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1982 r., a w przypadku I. D. od 20 maja 1979 do 31 grudnia 1982 r.

Zgodnie z powołanym wyżej przepisem art. 233 § 1 k.p.c. wiarygodność i moc dowodów Sąd ocenia według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawało się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej, albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (vide SN w wyroku z dnia 27.09.2002 r., II CKN 817/00. Zaakcentować jednocześnie trzeba, że zarzut naruszenia zasady swobodnej

oceny dowodów może polegać tylko na podważeniu podstaw tej oceny ze wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (wyrok SN z dnia 15 kwietnia 2004 r., sygn. akt IV CK 274/03. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, jedynie bowiem to może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Na płaszczyźnie procesowej skuteczność zarzutu dokonania przez Sąd I instancji błędnych ustaleń faktycznych uzależniona jest od wykazania, iż Sąd ten wadliwie ocenił zgromadzony w sprawie materiał, a tym samym naruszył art. 233 § 1 k.p.c. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd, wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu.

Skarżący wskazuje w apelacji, iż Sąd przyjmując, że do ustalenia wysokości emerytur rolniczych skarżących nie można uwzględnić okresu prowadzenia przez T. D. gospodarstwa rolnego od 1 lipca 1977 r. do dnia 31 grudnia 1982 r. a w przypadku I. D. od 20 maja 1979 r. do dnia 31 grudnia 1982 r., ponieważ nie została opłacona składka na Fundusz Emerytalny (...) dokonał błędnej oraz zbyt wybiórczej analizy okoliczności sprawy, pochylając się jedynie nad faktem, iż z kart ewidencyjnych ubezpieczonych wynika, iż przed 1983 r. nie opłacali oni składek z tytułu ubezpieczeń choć brak opłacania składek na ubezpieczenia nie wynikał ze złej woli skarżących, a jedynie z faktu, iż skorzystali oni ze zwolnienia ustawowego przewidzianego w art. 40 ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin. Zdaniem skarżącego pominięcie okresu podlegającego regulacji zawartej w art. 40 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym rolników prowadziłoby do paradoksalnej sytuacji, w której okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolnika prowadzącego gospodarstwo rolne i spełniającego warunki tego przepisu nie byłby uwzględniany do 1 stycznia 1983 r., podczas gdy ten sam okres pracy w tym gospodarstwie członków jego rodziny podlegałby uwzględnieniu na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach.

Takie stanowisko skarżących nie zasługuje na aprobatę.

Obowiązek opłacania składek na fundusz emerytalny rolników został wprowadzony z dniem 1 lipca 1977r. przez art. 69 ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz.U. Nr 32, poz. 140) i istniał niezależnie od obowiązku podlegania ubezpieczeniu z innego tytułu. Taki stan prawny miał miejsce również pod rządami obowiązującej od 1 stycznia 1983 r. ustawy z 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (t.j. Dz.U. z 1989 r. Nr 24, poz. 133 ze zm.), która z mocy art. 1 ust. 2 obowiązkiem ubezpieczenia rolniczego objęła także domowników. Poczynając od daty wejścia w życie ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz.U. Nr 10, poz. 53) zniesiono obowiązek podwójnego ubezpieczenia społecznego rolników dwuzawodowców, tj. osób będących rolnikami (domownikami) i jednocześnie zatrudnionych w wymiarze nie niższym niż połowa wymiaru czasu pracy obowiązującego w danym zawodzie albo objętych innymi przepisami o ubezpieczeniu społecznym lub o zaopatrzeniu emerytalnym. Również na gruncie art. 16 ust. 3 obecnie obowiązującej ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.) obowiązek rolniczego ubezpieczenia emerytalno - rentowego jest wyłączony, m. in. w stosunku do osób, które podlegają innemu ubezpieczeniu społecznemu. Wraz ze zniesieniem obowiązku podwójnego ubezpieczenia społecznego w systemie rolniczym i powszechnym zniesiono także prawo do świadczeń zbiegowych z tychże systemów. Rekompensata z tytułu opłacania obowiązkowych składek związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, mimo podlegania ubezpieczeniu społecznemu z innego tytułu, została wprowadzona przez art. 3 ust. 2 wspomnianej ustawy zmieniającej z dnia 24 lutego 1989 r. Przepis ten przewidywał dla osób, które do dnia wejścia w życie ustawy podlegały podwójnemu ubezpieczeniu, dodatek w wysokości 0,5% podstawy wymiaru za każdy rok takiego ubezpieczenia w razie nabycia prawa do emerytury lub renty na podstawie innych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym lub o ubezpieczeniu społecznym. Obecna ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników nie przewiduje takiej rekompensaty. W stanie prawnym sprzed wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS materię tę regulował art. 15 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.). Jeśli ubezpieczony nie posiada wymaganego do nabycia prawa do emerytury stażu złożonego z okresów składkowych i nieskładkowych wymienionych w katalogach zamieszczonych w art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach FUS, staż ten uzupełnia się okresami, o jakich mowa art. 10 ust. 1

tej ustawy. W myśl tego przepisu uzupełnienie to następuje o: 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki; 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia oraz 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia. Uwzględnione w myśl art. 10 ust. 1 ustawy emerytalnej okresy traktowane są jako okresy składkowe i uzupełniają one jedynie staż składkowy ubezpieczonego. To właśnie nawiązanie w komentowanym przepisie pod pojęcia okresów składkowych było tematem rozważań Sąd Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 stycznia 2003 r., II UK 51/02, OSNP 2004 nr 7, poz. 127) wyjaśnił, że przepisy dotyczące uwzględniania okresów składkowych z tytułu innej niż rolnicza działalności uznają za okresy składkowe okresy prowadzenia działalności objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki (art. 6 ust. 2 pkt 9 - pkt 14). Takiego zastrzeżenia nie zawiera wspomniany art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, jednak nie oznacza to, że okresy zwolnienia od opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników nie są uwzględniane przy uzupełnianiu wymaganego do nabycia prawa do emerytury stażu składkowego i nieskładkowego. Zawarte w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej odesłanie do odrębnych przepisów należy rozumieć jako warunek wywiązania się z obowiązku nałożonego przez te przepisy na rolnika podlegającego ubezpieczeniu. Oznacza to, że z mocy powołanego unormowania w stażu uprawniającym do emerytury z systemu powszechnego podlega uwzględnieniu okres ubezpieczenia społecznego rolnika, który wywiązał się z obowiązku składkowego przewidzianego w przepisach obowiązujących w okresie, w którym przypada to ubezpieczenie. W konsekwencji należy przyjąć, że okresem składkowym, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jest okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników na podstawie ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników, w którym rolnik z mocy art. 40 tej ustawy był zwolniony od obowiązku opłacania składki.

Uzupełnienie stażu ubezpieczeniowego okresami wymienionymi w art. 10 ust. 1 ustawy emerytalnej nie przekłada się jednak na wysokość świadczenia. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 3 października 2012 r. (III UZP 4/12 publ. L.) ustawa emerytalna odróżnia bowiem zasady uwzględniania okresów ubezpieczenia rolniczego w stażu ubezpieczeniowym niezbędnym do nabycia prawa do emerytury w systemie powszechnym i zasady uwzględniania okresów tego ubezpieczenia do ustalenia kwoty zwiększenia świadczenia. Ustalając staż do nabycia prawa do emerytury powszechnej, okresy rolnicze wskazane w katalogu art. 10 ust. 1 ustawy uwzględnia się (jako okresy składkowe) tylko w zakresie niezbędnym do uzupełnienia stażu ubezpieczeniowego (i to z pominięciem okresów zbiegających się w czasie), przy czym - wobec nawiązania w przepisie do pojęcia okresów składkowych - staż ten uzupełniają nie tylko okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, za które opłacono składki, ale również okresy ubezpieczenia społecznego rolników, w których rolnik był zwolniony z obowiązku składkowego. Natomiast ustalając staż do zwiększenia emerytury w systemie powszechnym uwzględnia się tylko udowodnione okresy opłacania składki na ubezpieczenie rolnicze (także wtedy, gdy zbiegają się one w czasie z okresami składkowymi lub nieskładkowymi). Ustalając zasady uwzględniania okresów ubezpieczenia rolniczego do wyliczenia kwoty przedmiotowego zwiększenia ustawodawca używa terminu "okres opłacania składki" i odwołuje się do przepisów dotyczących obliczania części składkowej emerytury rolniczej, które nie posługują się pojęciem "okresu składkowego".

Reasumując, trafnie wskazuje Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że nie jest możliwe przeliczenie przysługującym wnioskodawcom świadczeń emerytalnych w oparciu o okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w przypadku T. D. od 1 lipca 1977 r. do dnia 31 grudnia 1982 r., a w przypadku I. D. od 20 maja 1979 r. do 31 grudnia 1982 r. albowiem okres zwolnienia z obowiązku opłacenia składek nie powoduje zwiększenia emerytury na podstawie art. 25 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 227 ze zm.).

Zgodnie bowiem z przepisem art. 25 ust. 1 część składkową ustala się przyjmując po 1 % emerytury podstawowej za każdy rok podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, z uwzględnieniem ust. 2-7. Na mocy ust. 2 pkt 2 ww. artykułu do liczby lat, o których mowa w ust. 1, dolicza się liczbę lat prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym w okresie od dnia 1 lipca 1977 r. do dnia 31 grudnia 1982 r., za który była opłacana składka na Fundusz Emerytalny (...). Dlatego okres prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie

rolnym po ukończeniu 16 roku życia a przed dniem 1 stycznia 1983 r. powoduje zaliczenie powyższego okresu do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 ale nie powoduje zwiększenia emerytury rolniczej. Z tych względów zdaniem Sądu II Instancji przepis art. 25 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników - wyraźnie wskazuje, że chodzi o opłacanie składki, a nie okres podlegania ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z ustawowymi zwolnieniami.

Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 stycznia 2012 r. (III AUa 1255/11 publ. L.), iż okresu zwolnienia z obowiązku opłacania składek na podstawie art. 40 ustawy z 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz.U. Nr 32, poz. 140) nie uwzględnia się przy ustalaniu części składkowej emerytury rolniczej. Jedynie fakt opłacenia składek dawałby po stronie skarżących, pobierających emerytury, prawo do zwiększenia świadczenia, o którym mowa w przepisie art. 25 ust. 2 pkt 2 wymienionej ustawy, a stanowiącego swoistą rekompensatę finansową za przysporzenia na rzecz emerytalnych funduszy rolnych.

Z tych względów – również zdaniem Sądu II Instancji - przepis art. 25 ust. 2 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników - wyraźnie wskazuje, że chodzi o opłacanie składki, a nie okres podlegania ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z ustawowymi zwolnieniami. W związku z tym nie jest zasadny zarzut skarżących, iż Sąd I instancji niesłusznie nie utożsamia tytułu ubezpieczenia skarżących w okresach od 1 lipca 1977 r. do dnia 31 grudnia 1982 r. (wnioskodawca) i od 20 maja 1979 r. do dnia 31 grudnia 1982 r. (wnioskodawczynie) z faktem zwolnienia z obowiązku opłacania składek z tego tytułu albowiem jedynie fakt opłacania składek daje prawo do zwiększenia świadczenia, o które ubiegają się skarżący.

Z tych powodów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelacje – pkt I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Wnioskodawcy przegrali sprawę i w związku z tym winni zwrócić organowi rentowemu poniesione przez niego w sprawie koszty procesu. Na koszty postępowania apelacyjnego złożyły się koszty zastępstwa procesowego za II instancję. Podstawę ustalenia wysokości kosztów zastępstwa procesowego stanowił § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).